

JURBARKO ANTANO GIEDRAIČIO-GIEDRIAUS GIMNAZIJOS POVEIKIO PRIEMONIŲ TAIKYMO NETINKAMAI BESIELGIANTIEMS MOKINIAMS TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Jurbarko Antano Giedraičio-Giedriaus gimnazijos (toliau – Gimnazija) poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) parengtas vadovaujantis Rekomendacijomis dėl poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. rugpjūčio 28 d. įsakymu Nr. V-1268 „Dėl pritarimo rekomendacijoms dėl poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams“.

2. Aprašu siekiama padėti Gimnazijos darbuotojams veiksmingai reaguoti į kraštutinius mokinių netinkamo elgesio atvejus bei iškilusią grėsmę, siekiant užtikrinti Gimnazijos bendruomenės narių ir (ar) kitų asmenų fizinį ir psichologinį saugumą.

3. Aprašas nustato galimas taikyti poveikio priemones netinkamai besielgiantiems Gimnazijos mokiniams, taip pat pagrindines šių priemonių taikymo sąlygas.

4. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

4.1. **netinkamas mokinio elgesys** – mokinio elgesys, keliantis realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, psichologiniam ar fiziniam saugumui arba turtui, taip pat pasikartojantis, tyčinis, agresyvus, įžūlus, griaunantis ugdymosi procesą, pažeidžiantis kitų asmenų garbę ir orumą bei psichologinį ir fizinį saugumą mokinio elgesys;

4.2. **poveikio priemonė** – Gimnazijos darbuotojo veiksmai, kuriais siekiama nutraukti ar sustabdyti netinkamą mokinio elgesį bei atkurti psichologiškai ir fiziškai saugią ir savitarpio pagarba grįstą ugdymosi aplinką;

4.3. **draudžiami daiktai** – bet kokie daiktai (reikmenys), gaminiai ar medžiagos, kurių apyvarta uždrausta arba ribojama Lietuvos Respublikos įstatymų ar kitų teisės aktų saugumo, sveikatos apsaugos ir kitais visuomenės poreikiais: pirotechnikos priemonės, psichiką veikiančios priemonės (tabakas, elektroninės cigaretės, alkoholis, narkotinės medžiagos, energetiniai gėrimai), šaltieji ir šaunamieji ginklai, žiebtuvėliai, degtukai, lazeriniai prožektoriai, klijai, rėžtukai, dujų balionėliai, aerosoliniai purškikliai;

4.4. **pagrįsti fiziniai veiksmai** – su fiziniu kontaktu susiję Gimnazijos darbuotojo veiksmai mokinio atžvilgiu, kurių gali būti imamasi siekiant nutraukti mokinio elgesį, keliantį realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, psichologiniam, fiziniam saugumui, turtui, arba užkirsti jam kelią;

4.5. **ugdymosi vietos pakeitimas** – laikinas mokinio atskyrimas nuo kitų mokinių, tęsiant mokinio ugdymąsi kitoje Gimnazijos patalpoje arba teikiant mokiniui reikiamą švietimo pagalbą.

II SKYRIUS POVEIKIO PRIEMONĖS IR BENDROSIOS JŲ TAIKYMO SĄLYGOS

5. Gimnazijos darbuotojas, susidarius Tvarkos apraše nustatytoms sąlygoms ir siekdamas užtikrinti bendruomenės narių ir (ar) aplinkinių saugumą, gali taikyti šias poveikio priemones ar imtis šių veiksmų:

- 5.1. pakeisti mokinio ugdymosi vietą;
- 5.2. iškviešti Gimnazijos vadovą ar jo įgaliotą atstovą;
- 5.3. organizuoti mokinio daiktų patikrinimą;
- 5.4. panaudoti pagrįstus fizinius veiksmus.

6. Gimnazijos direktorius įsakymu skiria įgaliotus asmenis, kurie gali taikyti poveikio priemones netinkamai besielgiantiems mokiniams: pakeisti ugdymosi vietą arba atskirti mokinį, griauančią bendrą klasės tvarką ar nesilaikančią elgesio taisyklių bei vykdyti jo priežiūrą atskyrimo metu, patikrinti mokinio daiktus, kilus įtarimui dėl draudžiamų daiktų turėjimo. Pagrįstus fizinius veiksmus siekiant užtikrinti asmens ir bendruomenės saugumą gali taikyti bet kuris Gimnazijos darbuotojas.

7. Taikant Tvarkos apraše numatytas poveikio priemones privalu atsižvelgti į mokinio specialiuosius ugdymosi poreikius, jo sveikatos būklę, psichologinę savijautą ir kitas poveikio priemonės parinkimui ir taikymui svarbias aplinkybes.

8. Poveikio priemonės taikomos netinkamai besielgiančiam mokiniui tada, kai Gimnazija yra išnaudojusi visas kitas galimas priemones ir švietimo pagalbos galimybes (individualius pokalbius su mokiniu, jo atstovais pagal įstatymą, specialistų konsultacijas) ir jos nedavė rezultatų arba neatidėliotinais atvejais, kai mokinio elgesys daro žalą ar kelia realų pavojų jo paties ar kitų asmenų sveikatai, gyvybei, saugumui ar turtui.

9. Mokiniui pritaikyta poveikio priemonė ir Gimnazijos darbuotojo veiksmai mokinio atžvilgiu privalomai fiksuojami raštu Gimnazijos vadovo nustatyta tvarka, Aprašo priedas Nr. 1.

10. Pritaikęs poveikio priemonę asmuo nedelsdamas informuoja Gimnazijos direktoriaus pavaduotoją ugdymui ir mokinio tėvus (atstovus pagal įstatymą) arba bent vieną iš jų. Esant būtinybei, informuojama Tauragės apskrities vaiko teisių apsaugos skyrius Jurbarko rajone ir (ar) policijos įstaiga.

11. Gimnazijos darbuotojas, įtaręs, kad mokinys Gimnazijoje ar jos teritorijoje vartoja narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas ar yra apsvaigęs nuo šių medžiagų, turi vadovautis Vaikų, vartojančių narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas nustatymo organizavimo aprašu ir laikytis jame nurodytų veiksmų sekos.

12. Pritaikius poveikio priemones netinkamai besielgiančiam mokiniui, su juo kalbasi klasės vadovas ir/ar švietimo pagalbos specialistas. Pokalbio su mokiniu metu analizuojamos susirūpinimą keliančio elgesio priežastys, ieškoma problemos sprendimo, sudaromas pagalbos mokiniui planas.

13. Išnaudojus visas galimas priemones bei švietimo pagalbos teikimo galimybes ir nesulaukus rezultato, raštu kreipiamasi į kitas institucijas dėl pagalbos galimybių ar vaiko minimalios priežiūros priemonių taikymo.

III SKYRIUS

UGDYMOSI VIETOS PAKEITIMAS AR MOKINIO ATSKYRIMAS

14. Ugdymosi vietos pakeitimas gali būti taikomas mokytojo sprendimu, kai mokinio elgesys akivaizdžiai griaua mokinių ugdymosi procesą pamokos metu:

14.1. mokinys atlieka dalyko mokytojo, paskirtas užduotis švietimo pagalbos specialistų kabinetuose;

14.2. mokinio ugdymosi vieta gali būti pakeičiama ne ilgesnei kaip šį sprendimą priėmusio mokytojo pamokos trukmei. Esant būtinybei, šios priemonės taikymo trukmė gali būti pratęsiama direktoriaus pavaduotojo sprendimu, atsižvelgus į švietimo pagalbos specialisto rekomendaciją, tačiau ne ilgiau kaip iki tos dienos pamokų pabaigos.

15. Galima atskirti mokinį, griauančią bendrą klasės tvarką ar Gimnazijos renginį, kai jis nepaiso pakartotinių reikalavimų ir raginimų laikytis elgesio taisyklių, išvedant jį iš patalpos (pavyzdžiui, klasės, salės, valgyklos ar pan.). Pašalintas mokinys turi būti prižiūrimas švietimo pagalbos specialisto ar kito pedagogo, kol teigiamai pasikeičia mokinio elgesys (mokinys nusiramina, pasižada tinkamai elgtis ir pan.) arba kol mokinį pasiima jo tėvai (atstovai pagal įstatymą) arba bent vienas iš jų, išskyrus atvejus, kai dėl objektyvių priežasčių jie pasiimti mokinio negali arba organizuoti mokinio perdavimą tėvams (atstovams pagal įstatymą) arba bent vienam iš jų nėra tikslinga.

IV SKYRIUS

ADMINISTRACIJOS ATSTOVO AR JO ĮGALIOTO ASMENS IŠKVIETIMAS

16. Gimnazijos darbuotojas, pastebėjęs netinkamą mokinio ar mokinių grupės elgesį nedelsdamas tai nutraukia, prireikus pagalbos kviečiasi Gimnazijos administracijos atstovą ar socialinį pedagogą.

17. Gimnazijos direktoriaus pavaduotojas ugdymui, socialinis pedagogas, klasės vadovas tarpininkauja sprendžiant mokytojo ir mokinio ar mokinių grupės konfliktą, taip pat padeda mokytojui numatyti tolesnes mokinio (-ių) ugdymosi proceso organizavimo galimybes bei pagal kompetenciją inicijuoti ir (ar) spręsti švietimo pagalbos arba drausminių poveikio priemonių taikymą mokiniui (-iams).

V SKYRIUS

MOKINIO DAIKTŲ PATIKRINIMAS

18. Jeigu Gimnazijos darbuotojui kyla pagrįstų įtarimų, jog mokinys gali turėti draudžiamų daiktų, jis nedelsdamas apie tai informuoja Gimnazijos administracijos atstovą.

19. Gimnazijos administracijos atstovas kartu su direktoriaus įsakymu paskirtais asmenimis turi teisę prašyti mokinio parodyti jo asmeninius daiktus. Mokinio daiktai negali būti tikrinami negavus jo sutikimo ir (ar) jam nedalyvaujant.

20. Paaiškėjus, kad mokinys turi draudžiamų daiktų, apie tai nedelsiant informuojami mokinio tėvai (atstovai pagal įstatymą) arba bent vienas iš jų ir, esant būtinybei, policijos įstaiga.

21. Jei mokinys nesutinka parodyti daiktų, apie įtarimus dėl draudžiamų daiktų turėjimo nedelsiant informuojami mokinio tėvai (atstovai pagal įstatymą) arba bent vienas iš jų ir jie kviečiami atvykti į Gimnaziją. Jiems nesutikus atvykti ir (ar) neatvykus nustatytu laiku, taip pat esant būtinybei, apie įtarimus dėl draudžiamų daiktų turėjimo nedelsiant informuojama policijos įstaiga.

22. Kol atvyks dėl mokinio daiktų patikrinimo iškviešti asmenys, mokinys turi būti prižiūrimas Gimnazijos direktoriaus paskirto darbuotojo.

VI SKYRIUS

PAGRĮSTI FIZINIAI VEIKSMAI

23. Gimnazijos darbuotojas pagrįstus fizinius veiksmus mokinio atžvilgiu gali taikyti tik tais atvejais, kai siekiama:

23.1. apsaugoti mokinį nuo savęs ar kitų asmenų (su) žalojimo;

23.2. užkirsti kelią ir (ar) nutraukti smurtinį mokinio elgesį prieš kitus mokinius, Gimnazijos darbuotojus ar kitus aplinkinius asmenis;

23.3. neleisti mokiniui palikti patalpos, jeigu jo pasišalinimas kelia grėsmę jo paties ar kitų asmenų saugumui;

23.4. nutraukti mokinių tarpusavio muštynes, jei mokinys (-iai) nereaguoja į žodinius Gimnazijos darbuotojo paliepimus jas nutraukti;

23.5. nutraukti mokinio veiksmus, kuriais niokojamas turtas, ir (ar) apsaugoti turtą nuo galimo sunaikinimo ar sugadinimo arba sustabdyti netvarką;

Pagrįsti fiziniai veiksmai gali varijuoti nuo stovėjimo tarp mokinių gresiant potencialiam atviram jų konfliktui, stovėjimo prieš mokinį, siekiant užkirsti kelią pavojingam mokinio elgesiui (pavyzdžiui, siekiant atitverti kelią prie lango, jei mokinys grasina iššokti, ar pan.), vedimo paėmus už rankos, iki mokinio sulaikymo, fiziškai apribojant mokinio veiksmus. Mokinio sulaikymas gali būti naudojamas tik ekstremaliose situacijose (pavyzdžiui, kai siekiama nutraukti mokinių muštynes, jeigu nėra kitų galimybių jų išskirti nenaudojant fizinės intervencijos; kai siekiama nutraukti mokinio save žalojančią elgesį, jį apglėbiant ir laikant tol, kol mokinys nurims, ir pan.).

24. Fizinis kontaktas su mokiniu yra laikomas tinkamu tokiose situacijose: mokinį (-ius) laikant už rankos(-ų), sudarant ratą, žaidžiant žaidimus; mokinį vedant už rankos; guodžiant mokinį;

pasveikinant mokinį; padedant neįgaliam mokiniui; mokant mokinį groti instrumentu, šokti; rodant mokiniui, kaip atlikti fizinius pratimus; rodant mokiniui, kaip tinkamai laikyti rašymo, piešimo, kitas ugdymosi procese naudojamas priemones; teikiant pirmąją pagalbą.

25. Fiziniai veiksmai laikomi nepagrįstais, draudžiamais ir traktuojami kaip smurtas mokinio atžvilgiu tokiais atvejais, kai jie naudojami kaip bausmė, norint pademonstruoti savo viršenybę, siekiant sukelti skausmą, naudojama didesnė nei būtina fizinė jėga.

26. Pagrįstų fizinių veiksnių naudojimas neturi kelti grėsmės vaiko gyvybei ir sveikatai.

27. Gimnazijos darbuotojas, taikydamas pagrįstus fizinius veiksmus, visada privalo vadovautis minimalių būtinų fizinių veiksnių panaudojimo trumpiausiam būtinam laikotarpiui principu.

VII SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

23. Aprašas skelbiamas Gimnazijos interneto svetainėje.

24. Visus skundus dėl poveikio priemonių mokiniui taikymo nagrinėja Gimnazijos Vaiko gerovės komisija.

25. Apie nustatytus vaiko teisių pažeidimus Gimnazija informuoja kompetentingas valstybės ir (ar) savivaldybės institucijas.

Jurbarko Antano Giedraičio-Giedriaus
gimnazijos poveikio priemonių taikymo
netinkamai besielgiantiems mokiniams
tvarkos aprašo
1 priedas

JURBARKO ANTANO GIEDRAIČIO-GIEDRIAUS GIMNAZIJS
POVEIKIO PRIEMONIŲ TAIKYMO NETINKAMAI BESIELGIANTIEMS MOKINIAMS
FIKSAVIMO LAPAS Nr. _____
202.....-.....-.....

Pritaikyta poveikio priemonė _____

Kas taikė poveikio priemonę _____

Kam poveikio priemonė taikyta _____

Priežastys, kodėl taikyta poveikio priemonė _____

_____

Rezultatas _____

_____

Apie taikytą poveikio priemonę informuoti: _____

Numatomi tolesni veiksmai: _____